

מה נשתנה

מסיר הקערה מעל השלחן, מוזגין כוס שני וכאן הבן או אָחַד מן המסבים שואל

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות

שְׁבָכַל הלילות אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמֶצֶה
הלילה הזה כָּלוּ מֶצֶה

שְׁבָכַל הלילות אָנוּ אוֹכְלִין שָׂאֵר יְרָקוֹת
הלילה הזה מְרוֹר

שְׁבָכַל הלילות אין אָנוּ מְטְבִילִין אֶפְילוּ פְּעַם אַחַת
הלילה הזה שְׁתֵּי פְּעָמִים

שְׁבָכַל הלילות אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵינָא וּבֵין מְסֻבֵּין
הלילה הזה כָּלְנוּ מְסֻבֵּין

אל תשכחו! כאן אתם
 יכולים גם לשאול את
 השאלות שלכם על ליל
 הסדר, פסח, עבודת
 וחירות. העיקר הם
 השאלות שלכם, ולא
 השאלות שבהגדה...

המספר 4 מלווה את ליל הסדר: 4 כוסות יין, 4 הבנים, 4 לשונות גאולה, וגם 4 קושיות.

- קראו את הקטע למעלה, וחשבו היכן נכון למקם בו את סימני השאלה. כתבו בשני צבעים שתי אפשרויות שונות שאפשר לשים בקטע למעלה סימני שאלה.
- הסבירו על פי שתי האפשרויות: מה השאלה / השאלות ומה התשובה?
- איזה מהדרכים נראית בעיניכם כנכונה יותר? מדוע?

מה נשתנה מתוך הגדת שיק בעיצובו
 של ארתור שיק, לודז', 1935
 The Arthur Szyk Society, Burlingame,
 CA (www.szyk.org)

ישנם מנהגים שונים לדרך בה שרים בליל הסדר את 'מה נשתנה':

יש הנוהגים שהילדים הצעירים שרים, כמו שאפשר לראות באיור של ארתור שיק. יש הנוהגים שכולם שרים, מהצעיר ביותר ועד המבוגר ביותר, ועוד.

- כיצד נהוג לשיר אצלכם במשפחה?
- כיצד תרצו לשיר השנה את 'מה נשתנה'?

בתוך מה נשתנה מתחבאות המילים: "שינוי" – משהו שונה, וגם "נשנה" – חוזר על עצמו.

ליל הסדר חוזר על עצמו כל שנה. הוא שונה מכל שאר הלילות של השנה, אך כל ליל סדר שונה במקצת מקודמו.

כתבו שורות נוספות המתארות מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות:

- שתפו את בני המשפחה, בדבר אחד שהייתם רוצים שישתנה, ובדבר אחד שלא הייתם רוצים שישתנה.
- שתפו גם במקרה אחד שבו חל שינוי משמעותי בחייכם, תארו כיצד הרגשתם, וספרו מה עזר לכם להתמודד עם השינוי.

שֶׁבֶּקֶל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמִצָּה, הַלֵּילָה הַזֶּה - כָּלוּ מִצָּה!

ציירו או הדביקו תמונות של מאכלי החמץ שאתם אוהבים ומולם רעיונות ומתכונים למאכלים עשויים מצה:

אפיית מצות מכונה, ארץ ישראל, 1947;
ארכיון המדינה, אוסף צילומים של הצלם זולטן
קלוגר